

ARB. OG ADMINISTRASJONSDEPT.
ARKIVKODE. 340.11
EKSP.
25 MAI 2004
SAKSB. AMAR/HAM
SAKSNR. 200400660-43

NÆRINGSLIVETS SIKKERHETSORGANISASJON

Dato: 24.05.2004
 Vår ref: 008 AGK
 Deres ref: 200400660-
 /HAM

Arbeids- og administrasjonsdepartementet
 Postboks 8004 Dep
 0030 Oslo

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon - høringsuttalelse - NOU 2004:5 - Innstilling fra Arbeidslivslovutvalget

Det vises til brev av 23.02 og 19.04.06 om høring om endringer i arbeidsmiljøloven.

Varslere

NSO stiller seg meget positivt til utkastets § 2-4 om forbud mot gjengjeldelse som følge av varslings.

Det er også NSOs erfaring fra tilsyn med industrivernpliktige bedrifter at enkeltpersoner som varsler om mulige kritikkverdige forhold, kan bli utsatt for uønsket oppmerksomhet fra medarbeidere eller ledelse etter å ha varslet myndighetene.

Risikovurdering som grunnlag for det forebyggende arbeidet

Det vises til NOU'en side 208, avsluttende kommentar hvor det fremgår at det savnes en nærmere problematisering av begrepet "risikovurdering".

NSO vil i den sammenheng knytte kommentarer til plikten til å foreta en vurdering av risikoen ved en virksomhet. Risiko uttrykkes ved sannsynlighet for og konsekvens av uønskede hendelser", se også internkontrollforskriften § 5 annet ledd nr. 6.

NSO oppfatter arbeidsmiljøloven som en lov som har til hensikt å sørge for at virksomhetene driver forebyggende arbeid for å unngå uønskede hendelser - "sørge for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø".

Risikoanalyse

NSOs ståsted er å følge opp de industrivernpliktige bedriftene ved å organisere og kontrollere at disse har en beredskap som begrenser konsekvensene av en oppstått uønsket hendelse.

I forholdet mellom arbeidsmiljøloven og sivilforsvarslovens krav til egenbeskyttelse ligger at det er virksomhetens egne ansatte som utgjør industrivernet (sivilforsvarsstyrken ved virksomheten).

Det gir grensedragninger mot bla tilrettelegging av tid til å gjennomføre opplæring, nødvendig verneutstyr for å gå i innsats (slukkeinnsats, håndtere kjemikalier, gass, eksplosjoner, storulykker med mer) og oppfølging ved en eventuell skade (trygdelovgivning), se vedlagte uttalelse fra Rikstrygdeverket.

Med bakgrunn i sivilforsvarsloven kap. IV, forskrift om egenbeskyttelsestiltak ved industrielle og håndverksmessige bedrifter mv og retningslinjer om industrivern gitt av Justisdepartementet, kreves det at virksomhetene gjennomfører en risikoanalyse for å avdekke uønskede hendelser.

Risikoanalyse som grunnlag for å begrense konsekvenser av en uønsket hendelse

En risikoanalyse krever en kartlegging av mulige uønskede hendelser, vurdere tiltak for å redusere uønskede hendelser og gi en oppsummering av hvilke nød- og ulykkessituasjoner som gjenstår og hvor sannsynlig det er at disse vil inntreffe (restrisiko).

For de hendelsene som ikke lar seg forebygge, altså restrisiko, krever sivilforsvarsloven for enkelte virksomheter at det skal etableres et industrivern (sivilforsvar på virksomheten bestående av de ansatte) som er virksomhetens egen beredskap.

Denne beredskapen har til formål å håndtere hendelsen i påvente av den offentlige beredskapen, og bistå den offentlige beredskapen når denne kommer. Samtidig starter prosessen med normalisering. Med normalisering menes å starte prosessen for at virksomheten skal komme i gang igjen med produksjonen så fort som mulig. Virksomhetens beredskapsplaner skal dekke de tre stadiene:

- forebygge og treffe tiltak for å unngå uønskede hendelser
- håndtere uønskede hendelser
- iverksette normalisering så fort som mulig

Dette gjelder vel 1100 virksomheter. De fleste er større produksjonsanlegg, smelteverk, foredlingsanlegg, baser, næringsparker mm, med ca. 22.000 ansatte som er opplært og øvd til virksomhetens egen beredskap i fredskriser og i krig i form av:

- redningsstab (bedriftens oppfølging av hendelsen ved å være en ressurs for innsatsledelsen, ivareta mediahåndtering, ansvar for bla normalisering mm)
- industrivernledere (kan være i redningsstab eller i innsatsledelsen)
- innsatsledere (ansvarlig for å lede innsatsen på skadested fra virksomhetens side)
- mannskaper (med tverrfaglig opplæring i brannslukning og førstehjelp)
- røykdykkere
- kjemikaliedykkere
- orden- og sikringsgrupper
- teknisk støtte

NSO ber om at det vurderes at det nevnes eksempler som gjelder virksomhetenes industrivern i senere behandling av utkastet. Nedenfor følger forslag til tekst til innarbeidelse i utkastets kap. 23 – merknader til lovteksten:

Ad § 2-2, se under kommentarer om personkrets:

Videre regulerer sivilforsvarsloven ansvaret for arbeidsgiver for ansatte som er med i virksomhetens industrivern. Virksomhetens ledelse har ansvaret for at mannskap i industrivernet har nødvendig tid til gjennomføre opplæring, øvelse og ha tilpasset personlig verneutstyr for å håndtere brann, gass og kjemikalier.

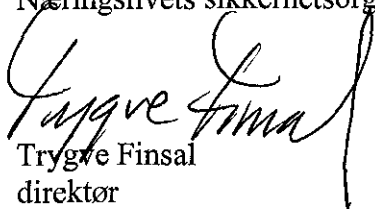
Ad § 10-14 nr. 3, se kommentaren til tredje ledd

Dette kan særlig være aktuelt i de tilfelle hvor en virksomhets industrivern blir pålagt å gå i innsats under håndtering av en uønsket hendelse på virksomheten.

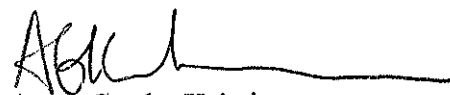
Vær vennlig å ta kontakt i tilfelle spørsmål.

Med hilsen

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon

Trygve Finsal
direktør

Anne-Grethe Kristiansen
juridisk fagsjef/saksbehandler

Vedlegg: Skriv fra Rikstrygdeverket
Lov, forskrift og retningslinjer for industrivern

AGW → TOE, BEJ AB
1 2 FEB 2004

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon
Postboks 5468 Majorstua
0305 OSLO

7/11

Vedlegg
200400660-43

Trygdeetaten

Vår dato: 09.02.2004
Vår ref: 2000/07181
Deres dato:
Deres ref:
E-postadresse: dag.melleby@trygdeetaten.no

Saksbehandler: Dag Melleby
Direktenummer: 22 92 71 89

Ad ytterligere spørsmål om trygd for personell i industrivernet

Vi viser til Deres brev av 05.11.03 med vedlegg, brev av 09.01.04 og senere telefonsamtale om saken med adm. sjef/saksbehandler Anne-Grethe Kristiansen.

På bakgrunn av ny folketrygdlov som trådte i kraft 1.mai 1997 reviderte Rikstrygdeverket orienteringen "Trygd for personell i industrivernet". Den reviderte orienteringen ble oversendt Næringslivets sikkerhetsorganisasjon ved vårt brev av 13.10.2000.

I denne reviderte orienteringen synes imidlertid to avsnitt å ha falt ut. Dette fremgår av sammenligning av vedlegget i Deres ovennevnte brev og den opprinnelige orienteringen som gjaldt forut for den nye folketrygdloven av 1997.

Disse avsnittene som nærmere presiserer vilkårene for trygdedekning er det ikke grunnlag for å utelate og vi har derfor innarbeidet disse i vedlagte fullstendige orientering. Vi legger til grunn at disse avklarer de spørsmålsstillinger som er tatt opp i Deres ovennevnte brev.

Vi beklager det inntrufne og vedlegger korrigert orientering om "Trygd for personell i industrivernet".

Med hilsen
Oppfølgings- og sykestønadsavdelingen
Fagseksjonen
Anne-Lise Englund
seksjonssjef

Dag Melleby
Dag Melleby
fg. fagsjef

Vedlegg

Adresse:
Rikstrygdeverket
PB 5200 Nydalen
0426 Oslo

Besøksadresse:
Sannergata 2

Telefon: 22 92 70 00
Telefaks: 22 92 70 70

E-post:
rtv@trygdeetaten.no
Internett:
www.trygdeetaten.no

Bankgiro: 8200.01.04651
Postgiro: 0807 5083506
Innbet. driftsregnskap: 8276.01.00958
Org. nr.: NO 974 760 924 MVA

TRYGD FOR PERSONELL I INDUSTRIVERNET (Utarbeidet av Rikstrygdeverket)

1. Trygd i fredstid

Folketrygden yter stønad ved sykdom, legemsfeil, svangerskap og fødsel, arbeidsløshet, alderdom, uførhet, dødsfall og tap av forsørger.

Ved arbeidsulykker vil dessuten folketrygdens særbestemmelser om stønad ved yrkesskade komme til anvendelse dersom lovens øvrige vilkår er tilfredsstillet. Av den personkrets som har rett til ytelser etter folketrygdloven særbestemmelser ved yrkesskade kan her nevnes:

- a) Arbeidstaker med pensjonsgivende inntekt.
Stønad gis dog bare dersom skaden ble påført mens vedkommende var i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden
- b) Utskrevne til tjeneste i brannvesenet i medhold av lov av 29. mai 1970 om brannvesen mv paragraf 11 annet ledd eller som på forlangende eller tilsigelse var i ferd med å yte hjelp etter samme lovs paragraf 31 første ledd eller paragraf 32 nr. 2.
Stønad gis dog bare dersom skaden ble påført i det tidsrom hvori vedkommende utførte pålagt tjeneste eller hjelp, eller deltok i organisert øvelse, vakttjeneste eller lignende.
- c) Personer i ferd med å søke å redde menneskeliv eller avverge større kulturelle eller materielle tap. For medlemmer av organisasjoner, foreninger mv som driver redningstjeneste gis stønad også for skade påført under organisert øvelse, vakttjeneste og lignende.

Som eksempler på foreninger og organisasjoner som har som formål å drive redningstjeneste, vesentlig basert på ulønnet innsats, kan nevnes Norges Røde Kors Hjelpekorps, Trekkhundklubben og Industrivernet.

Industrivernets personell er yrkesskadetrygdet under arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden. På vei til eller fra arbeidet eller tjenesten i industrivernet er personellet ikke trygdet med mindre særskilte forhold foreligger, - for eksempel organisert transport.

Under innsats og øvelser er personellet dekket av trygden. Det gjelder også ved innsats utenfor egen bedrifts interesseområde. Deltakelse i sivilforsvarsøvelser i eller utenfor bedriftens område, eventuelt sammen med nabobedrifter eller det lokale sivilforsvar, omfattes også av trygden.

Med yrkesskade menes en personskade, sykdom eller dødsfall som skyldes en arbeidsulykke. Som **arbeidsulykke** regnes en plutselig eller uventet hendelse som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Som arbeidsulykke regnes også en konkret tidsbegrenset ytre hendelse som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeide. "Kink" eller forstrekninger som oppstår ved anstrengelser under bæring, løfting etc vil i alminnelighet ikke kunne godkjennes som yrkesskade dersom det ikke har inntruffet noe "ulykkesartet"

Ved forskrift om **yrkessykdommer** m.v. gitt av Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i § 13-4 første ledd i lov om folketrygd, er en rekke nærmere angitte sykdommer likestillet med

yrkesskade. Dersom sykdommen omfattes av forskriften og fyller de nærmere vilkår for yrkesskade selv om det ikke foreligger noe ulykkesmoment.

2. Trygd i krigstid

I krigstid kommer lov av 26. november 1954 om stønad ved krigsskade på person til anvendelse dersom industriverbpersonell påføres skade eller sykdom ved krigsulykke. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Lovens bestemmelser om omfang og vilkår for rett til stønad lyder:

Paragraf 1. Omfang

Loven omfatter:

A. Militærpersoner, personer som er pålagt tjenesteplikt i politiet og medlemmer av Sivilforsvarets utrykningsgrupper som er påført skade eller sykdom under tjenestgjøring når riket er i krig, og etterlatte etter slike personer når de er død av skaden eller sykdommen.

Under 1. ledd inngår enhver som deltar i krigen som medlem av militær avdeling eller av Sivilforsvarets utrykningsgrupper, i henhold til utskrivning overensstemmende med gjeldende lov eller som frivillig, samt tjenestepliktige etter lov om tjenesteplikt i politiet av 21. november 1952.

Kongen kan bestemme at norske statsborgere som deltar i krig i alliert lands tjeneste helt eller delvis skal ha rett til stønad etter denne lov for seg og sine etterlatte. Det samme gjelder norske statsborgere som i norsk militæroppsetning deltar enten i andre krigshandlinger eller okkupasjonstjeneste.

B. Norske statsborgere som ikke kommer inn under A og som er påført skade eller sykdom ved krigsulykke i riket – herunder medregnes Svalbard og Jan Mayen – eller mens de er forhyret eller i tjeneste på norsk skip eller i fiendtlig politisk fangenskap, og etterlatte til slike personer som er død av skaden eller sykdommen.

Departementet kan i særlige tilfelle bestemme at norske statsborgere som er påført skade eller sykdom ved krigsulykke i utlandet eller på utenlandsk skip, og personer som er påført skade eller sykdom ved krigsulykke her i riket eller på norske skip og som ikke er norske statsborgere, helt eller delvis skal ha rett til stønad etter denne lov for seg og sine etterlatte.

§ 2. Skade eller sykdom ved krigsulykke.

1. Skade eller sykdom anses påført ved krigsulykke som nevnt i 1 B, hvis den er inntruffet når riket er i krig og er en følge av ildgivning, flyangrep, bombe- eller granateksplosjon, torpedering, minesprengning eller annen lignende krigshending eller hvis skaden eller sykdommen er en følge av deltakelse i patriotisk arbeid eller av patriotisk holdning.

Når det finnes rimelig kan det også for skade eller sykdom som er påført ved annen hending som skyldes krigen, ytes hel eller delvis stønad etter denne lov.

2. Når krig er brutt ut kan Kongen bestemme at skade eller sykdom påført ved sådan begivenhet som nevnt i 1. punkt forut for krigsutbruddet, skal anses som påført ved krigsulykke.